

**Одеська обласна
універсальна наукова
бібліотека ім. М. Грушевського
Відділ інформації з питань
культури, мистецтва
та зв'язків з громадськістю**

На допомогу бібліотекарям

Бібліотеки Одещини на сторінках преси

ДАЙДЖЕСТ

Випуск 3(75)

**Одеса
2021**

БІБЛІОТЕКИ Одещини на сторінках преси : дайджест / Одес. обл. універс. наук. б-ка ім. М. Грушевського, Від. інформації з питань культури, мистецтва та зв'язків з громадськістю ; [підгот. І. А. Терзі-Руссу ; комп'ют. набір І. А. Терзі-Руссу ; худож. оформ. О. М. Ласкевич ; ред. О. М. Ласкевич ; відп. за вип. О. А. Булгакова]. – Одеса, 2021. –

Вип. 3(75) : [III кв. 2021 р.]. – 2021. – 16 с. – (На допомогу бібліотекарям) ; 15×21. – 40 прим.: б. ц.

*Дайджест складається з двох частин:
перша частина вміщує повнотекстові статті з досвіду роботи бібліотек
м. Одеси та області у III кварталі 2021 р.,
друга – анотовані статті періодичних видань Одещини
про діяльність бібліотек.
Також дайджест містить перелік видань, які були використані у випуску.
Періодичність видання: щоквартально.*

Ксерокс ОУНБ.
Зам. № 49 від 20.12.2021 р.
Тираж 40 прим.

I. ПОВНОТЕКСТОВІ СТАТТІ З ДОСВІДУ РОБОТИ БІБЛІОТЕК ОДЕЩИНИ у III кварталі 2021 р.

Липень

Геник В. Олег Сенцов: «Я до всього доходив сам, своїм трудом, а може, й серцем» [Текст] : [укр. кінорежисер, сценарист і письменник Олег Сенцов завітав в Одес. обл. наук. універс. б-ку ім. М. С. Грушевського та презентував свій двотомник, написаний в ув'язненні, до якого увійшли щоденник «Хроніка одного голодування» та збірка малої прози «4 з половиною роки». Модератором заходу виступав поет і громад. діяч Андрій Хасцький] / Володимир Геник ; фот. Володимира Геника // Чорномор. новини. – 2021. – 29-31 лип. – С. 1, 5: фот. – (З перших уст).

Український кінорежисер, сценарист і письменник, колишній кремлівський бранець Олег Сенцов недавно завітав до Одеси. На велелюдній зустрічі в обласній науковій універсальній бібліотеці ім. М. С. Грушевського він презентував свій двотомник, написаний в ув'язненні, до якого увійшли щоденник «Хроніка одного голодування» та збірка малої прози «4 з половиною кроки». Розмовляли про життя до, під час та після ув'язнення, про літературу за ґратами та кіно на волі. Модерував захід поет і громадський діяч Андрій Хасцький.

Перший том – «Хроніка одного голодування» – це щоденник, який Олег Сенцов почав вести у травні 2018 року, на третій день після того, як оголосив безстрокове голодування з вимогою звільнити українських політв'язнів. День у день, і так упродовж 145 діб, незважаючи на моральний тиск і фізичне виснаження, він дрібним нерозбірливим почерком відверто, різко і гранично точно фіксував у зошиті свої тюремні будні, спостереження і думки.

Другий том, який отримав назву «4 з половиною кроки», це, як уже мовилося, збірка малої прози Олега Сенцова, написана в російській тюрмі. Що відчуває людина, вперше потрапивши до в'язниці? Як за товстими стінами й тьмяними вікнами з подвійними ґратами, у тісних і брудних камерах живуть арештанти? Яких правил і законів доводиться дотримуватися, опинившись там? Автор розповідає про життя в'язнів і про обставини, що привели їх у неволю, максимально об'єктивно й відсторонено – не виправдовує, не засуджує, лише засвідчує. Разучі, часом жажливі факти поруч із вивіреними, точними деталями створюють переконливе тло, на якому й розгортаються події чийось життя.

Зустріч розпочалася цитатою з оповідання «4 з половиною кроки»: «У тюрмі найскрипучіші двері, а надто, коли вони зачинаються за тобою вперше. За ними свій задушливий світ, наповнений безправними людьми, їхньою спільною бідною і стражданнями. Здається, що звикнути до нього неможливо, як і вижити тут, але людина зникає і виживає, хоча тюрма змінює. Змінює назавжди».

Далі до своїх шанувальників звернувся автор — Олег Сенцов:

– Найперше дякую за цю зустріч. Не очікував, що в Одесі, у спекотну суботу, прийде аж так багато людей. Книжки ці побачили світ майже рік тому, у вересні 2020-го, до річниці нашого звільнення. Я хотів презентувати ці книги, щоб закрити єдине питання. Я не хочу бути вічно політзеком Олегом Сенцовим, я хочу почати нове життя.

Тут я розповідаю і про людей, і про в'язницю. Прочитавши цю книжку. людина знатиме, що таке в'язниця.

Творчість завжди ірраціональна. Якщо хочеш щось сказати, маєш в голові ідеї, є думки – ти шукаєш форму, адже неможливо робити поплавці із заліза, а гантели — з пінопласту, тобто матеріал уже тобі диктує форму, важливо її знайти. Я ніколи не вчився ні на письменника, ні на режисера, до всього доходив сам, своїм трудом, а може – й серцем.

Двотомник, який презентуємо сьогодні, вийшов з друку в період пандемії, тож зустрічей з читачами, звісно, не було. Книжки вже можна придбати в інтернеті, але це не замінить живої зустрічі, де можна відповідати на запитання.

Я завжди читав багато книжок, а у в'язниці – ще більше.

Скажу, що у найгіршій, у найжорстокішій в'язниці завжди є бібліотека. Раз на тиждень дозволяється взяти дві книжки. Часу там багато, і за тиждень я завжди прочитував по дві книжки. Отже, за п'ять років я прочитав дуже багато книжок. Коли я голодував, мені також було дозволено читати. Потрапила мені якась книжка Мураками «Хроніка заводного птаха». У нього свій стиль, майже ні про що, але в цьому увесь Мураками, за таке ми його любимо. Тому я вирішив назвати свою книгу «Хроніки одного голодування». Вважаю, що назва їй личить.

Запитання від залу були вельми цікавими, деякі – несподіваними.

– Пане Олеже, якщо вже про назви, то чому саме «4 з половиною кроки»?

– 4 з половиною кроки – це розмір камери. Ти постійно ходиш у камері, бо більше нічим зайнятися, іноді ще ходиш від холоду. Перші два роки я провів у маленькій камері, її розмір становив 4 з половиною кроки. Ти йдеш і повертаєшся назад, йдеш і повертаєшся... Минає година. Далі трохи посидів, бо лежати не можна, можна лише на залізному стільці сидіти, а потім знову ходиш. І так цілий день, день за днем, місяць за місяцем, це дуже довго.

– Які книжки на вас вплинули найбільше?

– Важко сказати, що я прочитав якусь книжку і став іншим. Це купа книжок, які я читав з дитинства, та фільми, які я дивився, музика, яку я слухав. Я жив у маленькому селі, був для інших дивакуватим хлопчиком, який не дуже вписувався у сільське життя. Я рано зрозумів, що треба бути таким, як ти є, ні на кого не прагнути бути схожим. Про це я пишу в своїх книжках. Книжки справді на людину впливають, але якусь одну я виділити не можу. Що можу порадити – читати і привчати читати книжки своїх дітей, адже жодні соцмережі не сформуєть особистість так, як книжка.

– Чи практикуєте ви зустрічі зі школярами або студентами?

– Зустрічі бувають, інколи не без курйозів. Одного разу про щось говорю, розповідаю, далі пропоную відповідати на запитання. 300 людей напружено мовчать. Мені стає цікаво: чому так? Запитую: «Хлопці та дівчата, яка у вас спеціальність?». Чую у відповідь: «Журналістика!». Ось так: 300 людей у залі, я годину розповідаю, аж спітнів – і жодного запитання..

Є ситуації й більш цікаві. Наприклад, мене запрошують до школи, при якій працює кіно-клуб. Туди я неодмінно приходжу, адже це внесок у наше майбутнє. Година часу, витрачена мною, для когось може виявитися дуже потрібною чи й навіть послужити стартом, поштовхом у його діяльності. Це користь цій людині і цій країні.

– Яка процедура написання книжки у в'язниці?

Писати у в'язниці дозволяється, заборонено писати про в'язницю, про систему безпеки тощо. Я в цій книжці дуже багато написав про систему в'язниці, про катування, про знищення там людей та інші дуже серйозні речі. Якби побачили, що я пишу у цьому зошиті, у мене б його забрали, разом з усіма іншими, адже це свідчення про їхні злочини. У маленькому карцері встановлені відеокамери, щодня серйозні і жорсткі обшуки. Я вирішив робити усе відкрито, попросив зошит, сказав, що писатиму книжку, вони знали, що я письменник і режисер. Я не був привілейованим зеком, наді мною не знущалися, але психологічно тиснули на мене – людину можна нищити і без синців. Вони питали: «Что пишешь?». Вони кілька разів на тиждень намагалися читати, але я не виділяв дні, не ставив дат, це був потік тексту без абзаців – таке дуже важко читати. До того ж почерк у мене дуже поганий, а писав я ще поганіше. Я казав, що пишу, щоб трохи відволіктись, думки впорядкувати й таке інше, їм це читати набридло, та й не сподівалися вони, що я буду настільки нахабним, щоб писати про їхні злочини в них під носом. Але все, що я хотів, я там написав.

Згодом, коли я ці папки вивіз, віддав своїм асистентам, знавці мого почерку все розшифрували. Я не хотів нічого прикрашати – редагувати: ось так, як є, так і давайте, без жодних прикрас. Я не хочу себе якось припроваджувати. Тут є дуже відверті й важкі моменти, я хотів бути таким, яким я є, без прикрас. У деяких випадках я консультував своїх редакторів, але я не перечитую свої книжки, жодної не перечитав. Я не живу минулим, я зробив це, пережив, вистраждав, написав, а тепер хай воно живе своїм життям.

– Питання як до митця й режисера. Ви сьогодні озвучили, що форма йде з матеріалу. Що йде перше – мистецтво чи творчість? Чи вважаєте за потрібне їх розрізняти?

– Для мене це занадто складне запитання, я не філософ і не знаю, в чому різниця між творчістю та мистецтвом. Я не знаю, почнімо з цього, нема в мене такого досвіду. За базовою освітою я економіст, творчістю займався пізніше, пишу, як хочу, і знімаю, як хочу. При всій повазі до вас, я не дуже розумію, про що ви мене запитуете. Я маю відповіді на конкретні запитання, а такі штуки, даруйте, трохи не до мене.

– Що вам надавало снаги до життя, перебуваючи в таких нелюдських умовах?

– Найперше, я там був не сам. У таких же умовах в Росії сидить багато людей, десятки, сотні тисяч. Умови в деяких з них були гіршими, ніж мої. Я сидів у найгірших в'язницях і таборах Росії. Пишу про себе і про досвід людей, яких знаю, яким довіряю.

У мене була не найгірша історія і вона минула без великих втрат. Там половина людей невинних і сидять тому, що місцевій поліції треба закрити якийсь злочин, поставити галочку, що вони щось розкрили. Беруть людину, катують її, це так само, як у нашому випадку з Кагарликом. А вранці бідолашна людина все підписує – і «поїхали!». Сьогодні в російських тюрмах перебуває більше сотні українців.

– Як ви ставитеся до інтуїтивної методики пізнання реальності?

– Дякую за запитання. Я візьму його з собою, осмислю, якось так...

– Ви пишете, що не можна було сидати або лягати на шконку (спальне місце на зоні). Це принципове правило?

– Ця система побудована на знищенні – фізичному і психологічному – людини. Вони можуть знущатися, вони знущуються. Є правила внутрішнього розпорядку, ти їх знаєш напам'ять, бо вони тобі щодня вмикають на годину радіо, де розповідають правила, зомбують, що «великий брат стежить за тобою». Російська пенітенціарна система – наслідок ГУЛАГу, але якщо ви думаєте, що в українських тюрмах режим кращий – ні, не кращий. Є дуже погані тюрми, наприклад, у Бердянську чи Харкові. Це продовження радянської системи. Ми, на жаль, не дуже далеко відійшли від Росії. Ми трохи підійшли до Європи, але не так близько, як би нам всім хотілося. Ми намагаємося щось зробити, щоб якось покращити становище там, адже людей нищать, бо це можна робити. Є відомий Стенфордський експеримент, коли професор взяв добровольців і з трьох зробив в'язнів, а з трьох – наглядачів. За два тижні наглядачі перетворилися на садистів, вони почали знущатися, бо у них була влада...

– Вам доводилося сам на сам спілкуватися з російськими політв'язнями?

– Політв'язнів я не зустрічав, звичайні зеки. При СРСР була стаття 56, яка вважалася політичною. Зараз такого нема. Я і сам сидів за кримінальною статтею про тероризм.

– А чи правда, що у найкращих росіян закінчувалася демократія там, де починалася тема української незалежності?

– Нічого не змінилося. Російський лібералізм закінчується на українському питанні. Зустрічав людей, які свого часу воювали проти Росії в лісах Інгушетії, вони справді підтримують Україну, вони переконані, що Росія наш спільний ворог, що Крим окупований незаконно.

У в'язницях є незначна кількість людей, які прихильно ставляться до України. Це не конче інтелектуали, здебільшого пересічні люди, які є просто адекватними. Їх від сили 5%, але вони є. Треба розуміти, що там зовсім інша атмосфера і з кожної праски людей зомбують, що «в Україні відбувся переворот,

Крим відійшов до РФ сам, а на Донбасі бандерівці вбивають дітей». Іншої інформації нема. Я передплачував «Нову газету», чи не останнє незалежне російське ЗМІ, – це був ковток свіжого повітря.

– Як складалися ваші відносини з тюремним начальством?

– Ставлення тих, хто носить погони, до ув'язнених – як до худоби. Вони це щодня підкреслюють. З одного боку, я вів велику особисту війну з Путіним, чинив спротив на політичному фронті. А з іншого – я ще вів маленькі війни з усіма цими сержантами й капітанами. У в'язницях адміністрація полубляе наголошувати: «ОБСЄ – далеко, а ми – тут!». Постійно доводилося воювати за свою гідність. В одній тюрмі відвоював, а перевезли в наступну, і там усе починалося з нуля: «Чё ты приехал? Чё здесь самый умный?». Доводилося себе дуже довго просувати. Вже після голодування рівень поваги до мене зріс, мене вже не чіпали. А до того в мене з ними була страшна війна. Багато чого вони робили через інших зеків, у в'язниці таке можна робити, не конче бити чи катувати. Ти живеш у колективі, можна зробити так, щоб колектив сам тебе почав гнобити, – люди від такого в зашморг лізли. Триває там дуже сильна «гра престолів». Маленький колектив – це павуки у слоїку, які за певних умов починають пожирати один одного.

Довідково. Олег Сенцов – український кінорежисер, сценарист, письменник. Лауреат Премії імені Андрія Сахарова за свободу думки, Премії Американського ПЕН імені Барбари Голдсміт «Свобода писати», Національної премії України імені Тараса Шевченка. Був незаконно ув'язнений Росією у травні 2014-го і засуджений до 20 років позбавлення волі. Звільнений у вересні 2019-го у рамках обміну в'язнями між Україною та РФ.

Організатори зустрічі: «Видавництво Старого Лева», Одеський обласний центр патріотичного виховання та організації дозвілля дітей і молоді та Одеська обласна наукова універсальна бібліотека ім. М. С. Грушевського.

Володимир ГЕНИК.
Фото автора.

Серпень

Котова М. Приглашают в Музей украинской книги [Текст] : [к 30-й годовщине Независимости Украины в Одес. обл. универс. науч. б-ке им. М. Грушевского открыли Музей укр. книги. Первая экспозиция нового музея носит название «Украина 30+: о чем молчат немые свидетели истории» и представляет копии уникал. образцов укр. книж. наследия XVI-XIX веков из фондов Музея книги и книгопечатания, книги-раритеты, редкие фото, редчайшие док. В дар музею уже переданы новые факсимил. издания, а зал музея украшает образец печат. станка, на котором создавались первые печат. издания] / Мария Котова ; фот. Марии Котовой // На Пенсии. – 2021. – 24-30 авг. – С. 4 : фот. – (Наша история).

К тридцатой годовщине Независимости Украины в Одесской областной универсальной научной библиотеке имени Михаила Грушевского (ООУНБ) на улице Троицкой создан Музей украинской книги. Директор ООУНБ Юлиана Амельченко рассказывает, что это третий в нашей стране Музей украинской книги. Подобные есть только в столице и во Львове. Первая экспозиция нового музея носит название «Украина 30+: о чем молчат немые свидетели истории». Копии уникальных образцов украинского книжного наследия XVI—XIX веков из фондов Музея книги и книгопечатания, книги-раритеты, редкие фото, редчайшие документы... Воссозданный печатный станок из далекого прошлого и фотографии времен новейшей истории Украины. Всего, конечно, не перечесать. А сам Музей украинской книги в старейшей библиотеке города, как рассказывает Юлиана Амельченко, будет теперь работать на постоянной основе. Украинские кириллические старопечатные книги, «Литовский Статут» 1588 года, Конституция Варшавского сейма от 22 ноября 1649 г., Универсалы Украинской Центральной Рады; письма Грушевского, Винниченко, дело Степана Бандеры и многие другие документы ранее не выставлялись в нашем городе. Теперь они – к вашему вниманию. В дар музею уже переданы и новые факсимильные издания. Учитывая, что их оригиналы бережно хранятся во Флоренции и Италии, Кракове, Франции, Вене, можно только представить, к каким книжным памятникам истории теперь можно прикоснуться в Одессе. А образец печатного станка, на котором когда-то создавались первые печатные издания, дополняет ощущение трепетного прикосновения к далекому прошлому нашей истории, ее редким, а порой и совсем малоизвестным страницам.

Вересень

Кракалія Р. Галина Могильницька: «Ми є гідні своєї землі» : [в ОУНБ ім. М. Грушевського відбулась презентація книжки Г. Могильницької «Імена», яку директорка б-ки Ю. Амелеченко запропонувала висунути на здобуття Нац. премії України ім. Т. Г. Шевченка] // Чорномор. новини. – 2018. – 20 верес. – С. 3.

Відкриваючи презентацію книжки Галини Могильницької «Імена», директорка Одеської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. М. С. Грушевського Юліана Амелеченко озвучила новину. – «Наша бібліотека, сказала вона, – висуватиме цю книжку на здобуття Національної премії України імені Тараса Шевченка. Я пишаюся тим, що ця презентація відбувається у нашій книгозбірні. Певна річ, коли книжку внесуть до офіційного переліку, ще будуть і широкі обговорення, і докладні статті, й зустрічі з авторкою. А поки що в читальній залі бібліотеки зібралися друзі, шанувальники різностороннього таланту письменниці. Таланту публіцистичного: Галина Могильницька «відродила традицію полемічної літератури, закладену ще Іваном Вишенським та Григорієм Сковородою, веде колосальну просвітницьку роботу... Всі ці поеми дуже інформативні, це величезна спонука до розвитку. Поема «Рогніда» посідає чільне місце в літературі історичної тематики, ще ніхто в поетичних рядках не зробив це так, як вона це зробила... Працюючи поряд з нею в інституті, соромно легковажити своїми службовими обов'язками» (Сергій Дмитрієв, очільник Одеської письменницької організації НСПУ, автор передмови до «Імен»). Знана Галина Могильницька і своїми резонансними публіцистичними статтями з проблем православ'я в Україні, головно проблеми відновлення Помісної православної церкви, незалежної від Москви, встановлення історичної правди в цьому питанні, які авторка пропагує з подиву гідною послідовністю. Нещодавно передплатники газети «Чорноморські новини» мали можливість прочитати цикл її статей на ці теми. Тож грамота від УПЦ Київського патріархату з нагоди 1030-річчя Хрещення Руси-України є цілком заслуженою відзнакою цієї просвітницької діяльності Галини Могильницької. Нагадавши біблійну мудрість про те, як одні розвивають даровані Господом таланти, а інші закопують їх, вручив нагороду владика Павло зі словами: «Ви примножили свої таланти, праця ваша йде перед вами. Не знаючи вас, я вже знав ваші твори». А в школах Одещини вчителям-філологам значно полегшують роботу методичні посібники Галини Могильницької, адже понад двадцять років трудиться в Інституті удосконалення вчителів. І, безперечно, широке визнання читачів здобула її поетична творчість. Вершиною якої саме і є книжка «Імена», а в ній – поема «Рогніда». «Вона себе писала, свій народ, свою екзистенцію писала... Вона зробила могутній вчинок. За кожним з цих імен (княгиня, королева, звичайна українська селянка), які вона озвучила світу, – величезні історичні зміни... Поетка відтворює весь світ, від X століття і до наших днів» (Володимир Сподарець, доцент Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського, також колись працював у тому ж інституті разом з Галиною Анатоліївною. За його ж таки висловом, «працювати з нею поряд – насолода і насмага»). «Зачаровує стиль, висока поезія... А як вдало

все достосовано: епіграфи, лексика... Перегукуються віки. Це історична поема і це – сучасний твір, про сучасність (Валентина Сидорук, письменниця з Чорноморська). Попри ліричний струмінь у цій царині, дитячі твори, варто згадати кишеньковий пісенник для українських воїнів-захисників, створений невдовзі після початку російсько-української війни. Тому що, як було сказано того вечора, «Україна для неї – не просто Батьківщина, це її доля». Невеличка та книжечка, адресована захисникам Батьківщини, знайшла своїх читачів не лише на фронті, а й тут. Кілька пісень з неї прозвучали на вечорі у виконанні співочих колективів «Джерело» Одеського училища мистецтв ім. К. Ф. Данькевича та «Козацьке коло», а також у виступі Олександри Ганчук, учениці музичної школи ім. П. С. Столярського. Мистецькі колективи, назагал, використали значну частину відведеного часу. Тож не всі охочі взяти слово отримали таку можливість. Зате багато було того вечора щирості, захоплення, зачарування, були й спогади з минулого. Адже всіх їх можна назвати шістдесятниками – Галину Могильницьку, Олексу Різнікова, Олеся Чайківського з міста Южного... «Не більше п'яти нас позосталося. – сказав пан Олесь, нагадавши про клуб на тодішній вулиці Островидова і той клуб, що об'єднав понад ста молодих українських патріотів, та про те, як ходили з колядою і щедрівками до українських осель. За все це, звісно, багато хто поплатився, «декотрі зламалися, але серед останніх не могла бути «чорнокоса красуня», бо мала вже тоді тверду вдачу та глибокі переконання». Дякуючи всім за виявлені увагу та щирість, пані Галина сказала, завершуючи свято: «Навіть не сподівалася, що стільки людей побачу в цій залі, що почую стільки й аж настільки гарних слів про свою творчість... Завжди цікавилася історією, ще з дитинства... Заглиблюючись у неї, зрозуміла, що історію вершать чоловіки, а найболючіше вона б'є жінку... Забирає у неї дітей, чоловіка, палить у саме серце...».

Цей виступ був не тлумаченням образів героїнь трьох її поем, це було наче продовження кожної з поем. «Серафима» — про нашу сучасницю. Таких було багато. Вони робили свої героїчні вчинки тихенько. Мені захотілося увічнити такий узагальнений образ для історії, Ще є немало людей, котрі вважають українців антисемітами. Серафима рятує єврейських дітей, хоч сама гине... Ми є гідні своєї землі, своєї історії, свого народу.

II. ПЕРІОДИЧНІ ВИДАННЯ ОДЕЩИНИ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ БІБЛІОТЕК у III кварталі 2021 р.

Липень

Арсеньєва Т. А бібліотеки ще... працюють? – Ще як! : [на тему проекту Закону України «О внесении изменений в Закон Украины «О библиотеках и библиотечном деле» состоялся «круглый стол» в котором приняли участие коллективы двух б-к: представители двух библиотечных систем – для детей и взрослых. В ходе «круглого стола» библиотекарями было высказано пожелание не «законов о внесении изменений в закон», а нового, полноценного, внятного Закона о б-ках и библиотечном деле, учитывая современ. реалии этого дела] / Тина Арсеньєва // Веч. Одесса. – 2021. – 1 июля. – С. 7 : фот. – («Круглый стол»).

Геник В. Олег Сенцов: «Я до всього доходив сам, своїм трудом, а може, й серцем» : [укр. кінорежисер, сценарист і письменник Олег Сенцов завітав в Одес. обл. наук. універс. б-ку ім. М. С. Грушевського та презентував свій двотомник, написаний в ув'язненні, до якого увійшли щоденник «Хроніка одного голодування» та збірка малої прози «4 з половиною роки». Модератором заходу виступав поет і громад. діяч Андрій Хасцький] / Володимир Геник ; фот. Володимира Геника // Чорномор. новини. – 2021. – 29-31 лип. – С. 1, 5: фот. – (3 перших уст).

Гриценко С. Завжди з подарунками : [23 черв. Примор. б-ку відвідав Повноважений Посол України Маймескул Микола Іванович. Під час візиту він подарував книги зі своєї особистої б-ки] / Світлана Гриценко // Татарбунар. вісник. – 2021. – 1-7 липня – С. 5 : фот.

Гюмюшлю Т. Автостопом с Камчатки до «Литеръ», или «Парагвайское счастье» : [в летнем чит. зале ОННБ «Литера» состоялась встреча с Александром Волощуком – спортивным журналистом, писателем, известным путешественником из Чернигова. Он рассказал о своих дальних странствиях, которые воодушевили его на написание книг и презентовал 8 своих произведений – «Автостопом на край света», «Северная Одиссея», «Навстречу солнцу», «Пешком вокруг моря», «Легенда молодости нашей», «Мои 500 выездов», роман «Сорок четыре дня» и «Кавказский дневник». Автор рассказал о всех своих десяти книгах, и анонсировал одиннадцатую, которую планирует издать в конце года: «Южная Америка – это совсем другой мир – Otro mundo!». Путешественник-писатель ответил на многочисленные вопросы читателей и гостей «Литеръ». Встреча закончилась автограф-сессией, а свою книгу «Кавказский дневник» автор подарил б-ке] / Татьяна Гюмюшлю // Веч. Одесса. – 2021. – 13 июля. – С. 3 : фот. – (Гость города).

Кудляч В. «Архітектурні сезони»: нова ініціатива : [26 черв. у приміщенні Одес. нац. наук. б-ки відбувся масштаб. міжнар. симпозіум з питань архітектури, дизайну та урбаністики. Учасників форуму привітав С. Гриневецький, який запропонував нові підходи у вирішенні питань урбаністики та архітектури] / Володимир Кудляч ; фот. Сергія Гуменюка // Чорномор. новини. – 2021. – 1-3 лип. – С. 5 : фот. – (Духовність. Спадщина. Імена).

Літня мандрівка до крижаної Антарктиди : [інформ.-просвіт. проєкт під назвою «Літня мандрівка до крижаної Антарктиди» зніціювала Одес. нац. наук. б-ка з нагоди 25-ліття передачі Україні антаркт. станції від Великої Британії. З нагоди відкриття до Одеси завітали дир. Нац. антаркт. наук. центру Євген Дикий, керівник 25-ої укр. антаркт. експедиції Юрій Отруба, учасники місії на півден. полюс] // Чорномор. новини. – 2021. – 29-31 лип. – С. 1. – (Анонс).

Сергій Шкарлет: «Інтелектуальна спадщина повинна бути збережена...» : [міністр освіти і науки України Сергій Шкарлет під час робочої поїздки до Одеси відвідав Наук. б-ку ОНУ ім. І. І. Мечникова. Ректор ОНУ ім. І. І. Мечникова В'ячеслав Труба познайомив міністра, заст. голови облдержадмін. Світлану Фабрикант, нач. обл. від. освіти Олександра Лончака, нар. депутата Сергія Колебошина з історією та сучас. станом справ найстар. наук. б-ки Одеси] // Одес. вісті. – 2021. – 10 лип. – С. 4 : фот.

Собко Т. Новинка в бібліотеці – «Таємниці Сходу. Любов Володарки» : [у Кодим. публ. б-ці поетеси Тетяна Бурдейна і Надія Птаха презентували казку для дітей і дорослих «Таємниця Сходу. Любов Володарки». Поетеси створили казку у прозі. Ця невеличка книжечка надає змогу почитати англійською. Адже текст надруковано і укр. і англ. мовами] / Тетяна Собко // Вісті Кодимщини. – 2021. – 24 лип. – С. 3 : фот. – (Літературна Кодимщина).

Філіппова О. Одеса. Море. Паустовський... : [у день пам'яті Костянтина Паустовського в музейн. дворику Меморіал. музею ім. Паустовського відбулася творча зустріч з журналістом і письменником Валерієм Дружинським. Авт. презентував свою нову книжку – «Паустовський і Україна». Також музей запрошує шанувальників поезії 22 лип. на презентацію фільму «Моє безсмертя – це любов», створ. у рамках проєкту «Хранителі часу онлайн»] / Ольга Філіппова // Чорномор. новини. – 2021. – 15-17 лип. – С. 4 : фот. – (Митець і час).

Серпень

Булло Л. «Подаруй книгу сільській бібліотеці!» : [адмін. ТОВ «Злагода Південь» вирішила провести благодійну акцію «Подаруй книгу сільській бібліотеці». До акції долучилися співробітники компанії Adept Group і редакція обл. газ. «Чорноморські новини». Книжки збирали різні за тематикою і призначенням: худож. літ., довідк., навч., іст. А крім видань благодійники вирішили подарувати б-ці ще й новий комп'ютер] / Лариса Булло ; фот. Лариси Булло // Чорномор. новини. – 2021. – 19-21 серп. – С. 1 : фот. – (Добрий чин).

Геник В. Літня мандрівка до крижаної Антарктиди : [з нагоди відкриття «Літньої мандрівки до крижаної Антарктиди» до Одеси завітали директор Нац. антаркт. наук. центру Євген Дикий, керівник 25-ої укр. антаркт. експедиції Юрій Отруба, учасники місії на Південний полюс. У головному чит. залі ОННБ зібралися учасники антаркт. експедицій, провідні науковці, екологи, освітяни, читачі і друзі б-ки, усі охочі яких зацікавила ця подія] / Володимир Геник // Чорномор. новини. – 2021. – 5-7 серп. – С. 1, 2 : фот. – (Гість Одеси).

Геник В. Дамоклів меч української літератури : [в Одес. нац. наук. б-ці, у рамках книж. фестивалю «Зелена хвиля», відбулася дискусія «Дамоклів меч української літератури: як контрафакт вбиває книжковий ринок». У зустрічі взяли участь видавці, книгорозповсюджувачі та представники проф. асоціацій. На зустрічі йшлося про виклики та загрози книговидавн. галузі України] / Володимир Геник // Чорномор. новини. – 2021. – 12-14 серп. – С. 5 : фот. – (Історія. Спадщина. Акценти).

Історія на шпальтах грецькомовної періодики початку ХХ століття : [3 верес. в Одес. нац. наук. б-ці буде презентовано культур. проєкт «Одеські хронописи: свідки історії на шпальтах грецькомов. періодики початку ХХ століття». У рамках проєкту було оцифровано понад 2700 сторінок одес. грецькомов. газет, найбільш значущ. Іст. документал. масиву інформації про життя греків в Одесі на початку ХХ ст. Оцифр. вид. представл. в окремій колекції цифрової б-ки «Скарби України» на сайті ОННБ] // Веч. Одесса. – 2021. – 31 авг. – С. 3 : фот. – (Анонс).

Котова М. Приглашают в Музей украинской книги : [к 30-й годовщине Независимости Украины в Одес. обл. универс. науч. б-ке им. М. Грушевского открыли Музей укр. книги. Первая экспозиция нового музея носит название «Украина 30+: о чем молчат немые свидетели истории» и представляет копии уникал. образцов укр. книж. наследия XVI-XIX веков из фондов Музея книги и книгопечатания, книги-раритеты, редкие фото, редчайшие док. В дар музею уже переданы новые факсимил. издания, а зал музея украшает образец печат. станка, на котором создавались первые печат. издания] / Мария Котова ; фот. Марии Котовой // На Пенсии. – 2021. – 24-30 авг. – С. 4 : фот. – (Наша история).

Кракалія Р. «Літературна вітальня» в ОННБ : [спільний проєкт Одес. обл. орг. Нац. спілки письменників України та Одес. наук. б-ки провели перше засідання «Літературної вітальні». На засідання були запрошені молоді та старші автори, звучала про колу поезія. За попередніми планами, «Літературна вітальня» скликати гостей щонайменше раз в місяць] / Роман Кракалія // Чорномор. новини. – 2021. – 5-7 серп. – С. 7 : фот. – (Гість Одеси).

Кухарук Т. Літературне рандеву «У царині слова» : [27 лип. Одес. обл. орг. Нац. спілки письменників України і Одес. нац. наук. б-ка презентували спільний новітній проєкт – літературну вітальню «У царині слова». Письменники і поети Одеси, Чорноморська, Южного, Білгорода-Дністровського зібрались у затишному літньому дворіку б-ки, де представили шанувальникам сучас. літ. свої нові твори. Наприкінці зустрічі письменники передали до фондів б-ки нові видання власних творів. Літ. вітальня «У царині слова» планує проводити зустрічі з письменниками щомісяця, про що на сайті ОННБ буде розміщено додаткову інформацію] / Тамара Кухарук // Веч. Одесса. – 2021. – 5 авг. – С. 7 : фот. – (У бібліотеках міста).

Філіппова О. Дмитро Разумков: На принципах партнерства : [28-30 лип. Голова Верховної Ради України Дмитро Разумков у рамках триден. робочої поїздки відвідав Миколаївщину та Одещину. 29 лип. він відвідав Одес. обл. універс. наук. б-ку ім. М. С. Грушевського і побував у Музеї укр. книги, відкриття якого заплановане до Дня Незалежності] / Ольга Філіппова // Чорномор. новини. – 2021. – 5-7 серп. – С. 1 : фот. – (Візит).

Вересень

«День відкритих дверей»: [Одес. нац. наук. б-ка гостинно запрошує на День відкритих дверей «Бібліотека – твоя точка опори». Свято Всеукр. дня бібліотек триватиме з 26-го по 30 верес.] // Веч. Одесса. – 2021. – 16 сент. – С. 7 : фот. – (Анонси).

Акимов В. Открытие библиотеки в Белолесье : [28 сент. состоялось торжеств. открытие б-ки в с. Белолесье Татарбунар. объедин. территор. громады] / Владимир Акимов ; фот. Владимира Акимова // Татарбунар. вісник. – 2021. – 30 верес. – С. 3 : фот. – (Знаменательное событие).

Арсеньева Т. Возьмемся за руки, друзья... и книги нам в руки! : [о работе Центр. гор. библ. системы для детей, Одес. нац. науч. б-ки и Центр. гор. б-ки им. И. Я. Франко в преддверии Всеукр. дня б-к] / Тина Арсеньева ; фот. Тины Арсеньевой // Веч. Одесса. – 2021. – 30 сент. – С. 1, 6 : фот. – (30 сент. – Всеукр. день б-к).

Гідні Франкового слова : [27 серп. у Центр. міськ. б-ці ім. Івана Франка відбулося нагородження лауреатів І муніципал. щоріч. конкурсу ім. І. Я. Франка. Цьогоріч конкурс присвяч. 30-літтю Незалежності України і 165-літтю від дня народж. видат. письменника, публіциста та громад. діяча Івана Яковича Франка] // Чорномор. новини. – 2021. – 2-4 верес. – С. 5 : фот. – (Спадщина. Акценти. Конкурси).

Глушенко О. Була в Петродолинському бібліотека... : [про долю Петродолин. сіл. б-ки] / Ольга Глушенко // Чорномор. новини. – 2021. – 30 верес. – 2 жовт. – С. 5 : фот. – (Культура. Література. Акценти).

Голубовский Е. Святое слово – библиотека : [в этом году Одес. нац. науч. б-ке им. М. Горького исполнилось 192 года. Воспоминания автора про б-ку] / Евгений Голубовский // Окна. – 2021. – 29 сент. – С. 7 : фот. – (Общество).

Епурь А. Идем на фестиваль украинской книги : [29-30 сент. б-ка им. М. Грушевского приглашает на XXV фестиваль укр. книги памяти Михаила Грушевского. В рамках фестиваля: лекции, выставки и лит.-худож. представление] / Анастасия Епурь // На Пенсии. – 2021. – 28 сент. – 4 окт. – С. 2 : фот. – (Новости культуры).

Епурь А. Приглашают послушать «Франкові читання» : [9 сент. в б-ке им. Грушевского состоялся лит. вечер, посвящ. 165-й годовщине со дня рождения Ивана Франко] / Анастасия Епурь // На Пенсии. – 2021. – 7-13 сент. – С. 2. – (Новости культуры).

Єфіменко О. «Вогонь у кузні мого батька» : [27 серп. у Старостин. сіл. б-ці, з нагоди 165-річчя Івана Франка, учні 5-6 класів Старостин. НВК провели літ. читання] / Оксана Єфіменко // Вперед. – 2021. – 3-9 верес. – С. 11 : фот. – (Наша пошта).

Кавун Н. Особлива територія дитинства : Сьогодні Всеукраїнський день бібліотек : [про роботу Централіз. міськ. бібл. системи для дітей м. Одеси] / Наталія Кавун // Чорномор. новини. – 2021. – 30 верес. – 2 жовт. – С. 5 : фот. – (Культура. Література. Акценти).

Котова М. В Одессе открылся музей украинской книги : [к 30-й годовщине Независимости Украины в Одес. обл. универс. науч. б-ке им. М. Грушевского был создан Музей укр. книги. В дар музею уже переданы новые факсимил. издания, которые стали его основой: копии уникал. образцов укр. книг. наследия XVI-XIX веков из фондов музея книги и книгопечатания, книги-раритеты, редкие фото и док.] / Мария Котова ; фот. Марии Котовой // Одес. жизнь. – 2021. – 1-12 сент. – С. 28 : фот. – (Фотофакт).

Кракалія Р. Набутки і прикрощі письменницької спільноти : [в Одес. нац. наук. б-ці, після тривалої карантин. перерви, провела захід обл. письм. орг. За період, що минув, з'явилося кілька книжок. Більшість з цих видань відзначена під час проведення інтелект-форуму «Українська книга на Одещині» та фестивалю «Зелена хвиля». Відбулася низка цікавих книг. презентацій] / Роман Кракалія // Чорномор. новини. – 2021. – 2-4 верес. – С. 4. – (Література. Видання. Телебачення).

Кухарук Т. Нові «Одеські зигзаги» : [в Одес. нац. наук. б-ці відбулась презентація альм. «Одеські зигзаги» та зустріч з її авторами. У літ. частині зустрічі звучали поетичні та прозові твори, представлені в альм.] / Тамара Кухарук // Чорномор. новини. – 2021. – 2-4 верес. – С. 4 : фот. – (Література. Видання. Телебачення).

Одесса: музей украинской книги приглашает прикоснуться к истории : [к 30-й годовщине Независимости Украины в Одес. обл. универс. науч. б-ке им. М. Грушевского открыли Музей укр. книги. Первая экспозиция нового музея – «Украина+30: о чем молчат немые свидетели истории» представляет: копии уникал. образцов укр. книг. наследия XVI-XIX веков из фондов Музея книги и книгопечатания, книги-раритеты, редкие фото и редчайшие док.] // Одес. вісті. – 2021. – 4 верес. – С. 6.

Пшененко Т. Бібліотекар – це талант, творчість і мистецтво спілкування : [про шкіль. б-ку в КЗ «Нерушайський ЗЗСО І-ІІІ ступенів»] / Тетяна Пшененко // Татарбунар. вісник. – 2021. – 30 верес. – С. 3 : фот. – (До Всеукр. дня б-к).

ВИДАННЯ, ЩО БУЛИ ВИКОРИСТАНІ У ВИПУСКУ

м. Одеса

Вечерняя Одесса
На пенсии
Одеські вісті
Одесская жизнь
Окна
Чорноморські новини

Райони області

Вісті Кодимщини
Вперед
Татарбунарський вісник

ВПЕРЕД

Районна газета

Благодійна діяльність

Відомості про благодійну діяльність підприємств району за перше півріччя 2015 року.

Протексис під контрол

Відомості про діяльність підприємств району за перше півріччя 2015 року.

ХЛІБОРОБ

Газета Любимівської районної ради

Про оздоровлення та пільги

Відомості про оздоровлення та пільги підприємств району за перше півріччя 2015 року.

НАДНІСТРЯНЬКА ПРАВДА

Газета Овденівської районної ради Одеської області

Зі святом весни, любі жінки!

Вітання з нагоди 8 березня 2015 року.

Дорогі жінки, вітаємо вас з весною!

Вітання з нагоди 8 березня 2015 року.

ВІСТІ КОДИМЩИНИ

Газета Кодимської районної ради

Новини

Відомості про новини підприємств району за перше півріччя 2015 року.

СУЧАСНИЙ АВАНГАРД

Газета Авангардської селищної ради

Зустріч із воїнами-ІІ

Відомості про зустріч із воїнами-ІІ підприємств району за перше півріччя 2015 року.

ПРОМІНЬ

Газета Ширяківської районної ради Одеської області

Місяць лютий

Відомості про діяльність підприємств району за перше півріччя 2015 року.